

ULUSAL MESLEK
STANDARDI

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

SÜS BİTKİLERİ YETİŞTİRİCİSİ
SEVİYE 3

REFERANS KODU

17UMS0601-3

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI

03.02.2026/33157

Meslek:	Süs Bitkileri Yetiştiricisi
Seviye:	3¹
Referans Kodu:	17UMS0601-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Hazırlayan: Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Güncelleyen: Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	Rev.00: 5/4/2017 Tarihli ve 2017/33 Sayılı Karar Rev.01: 10/10/2025 Tarihli ve 2025/106 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	Rev.00: 22/6/2017-30104 (Mükerrer) Rev.01:03/02/2026-33157
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre Seviye 3 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilk yardım veya tahliye gerektiren olayları,

ANAÇ: Aşılama işleminde kullanılan ve bitkinin kök sistemini oluşturacak bitki ya da bitki parçasını,

AŞILAMA: En az iki bitki ya da bitki parçasını birleştirip kaynaşmasını sağlayarak tek bir bitki elde edilmesine yönelik bütün yöntemleri,

BİTKİ GELİŞİM DÜZENLEYİCİLERİ (BGD): Bitki hormonları başta olmak üzere bitkilerde büyüme ve gelişme üzerine etkili olan tüm organik ve sentetik maddeleri,

BİYOLOJİK MÜCADELE: Bitkisel üretimde ekonomik kayıplara yol açan zararlı organizmalarla mücadelede, doğada bulunan faydalı organizmaların kullanılmasını,

BODURLAŞTIRMA: Bitkilerde arzu edilen büyüklük ve şekli elde etmek ve belirli bir büyümeyi sağlamak amacıyla yapılan budamayı ve/veya büyüme engelleyici bitki büyüme düzenleyicilerinin kullanımını,

BUDAMA: Süs bitkilerinde istenilen formda düzgün, kuvvetli bir taç oluşumunun sağlanması, gençleştirilmeleri ve verimlerinin artırılması için toprak üstü organlarına uygulanan kesme, bükme, açma açma-daraltma, tomurcuk, sürgün ve yaprak alma işlemlerinin tümünü,

CAN SUYU: Bitkilerin toprağa dikildiğinde verilen ilk suyu,

ÇELİK: Yeni bir bitki elde etmek amacıyla bitkilerin gövde, dal, kök ve yapraklarından kesilerek hazırlanan bitki parçalarını,

DEMET YAPMA: Boylanan ve yaprak koparma işlemi yapılan kesme çiçeklerin tür ve çeşide göre gruplar halinde sınıflandırma yapıldığı özellikler dikkate alınarak demetlenmesini,

DRENAJ: Tarım arazisinde, bitkiye havadar bir kök bölgesi ve tarımsal faaliyetler için yeter derecede kuru bir üst toprak sağlamak amacıyla fazla suyun araziden uzaklaştırılması işlemi,

GÜBRELEME: Bitkisel üretimde amaçlanan verim ve kaliteye ulaşmak için içinde bir veya birden fazla bitki besin maddesi bulunan organik veya inorganik bileşiklerin toprağa veya doğrudan doğruya bitkiye verilmesini,

HASAT: Bostan, sera ve tarladan ekin toplama, ürün kaldırma, ekin biçme işine verilen genel adı,

HEREK: Dikilen süs bitkilerinin dış etkenlerden etkilenmemesi ve dal kırılmalarını önlemek için yanına dikilen tahta, demir ve benzeri desteği,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KALEM: Aşılama işleminde kullanılacak olan ve ileride bitkinin taç sistemini oluşturacak olan bitki parçasını,

KESME ÇİÇEK: Sepet, buket, çelenk ve aranjmanlarda kullanılan çiçek, gonca, dal ve yaprakların taze, kurutulmuş, boyanmış veya ağartılmış olarak kullanıma sunulmuş durumlarını,

KİMYASAL MÜCADELE: Bitkilerde ekonomik kayıplara yol açan zararlı organizmalarla mücadele etmek için reçeteye uygun kimyasal maddelerin tekniğine uygun kullanılmasını,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KOLTUK SÜRGÜNÜ: Yaprak koltuklarındaki aktif tomurcuklardan aynı gelişme döneminde süren sürgünleri,

MEKANİK MÜCADELE: Hastalık ve zararlıların yok edilmesi ya da zarar vermelerini önlemek için el, araç ya da makineler kullanılarak yapılan mücadeleyi,

ODUNSU BİTKİ: Gövdesi odunlaşma sonucu sert bir yapıda olan çalı ya da ağaç formundaki çok yıllık bitkileri,

OTSU BİTKİ: Gövdesi odunlaşma nedeniyle sertleşmemiş yıllık ya da çok yıllık bitkileri,

REÇETE: Üretici kayıt defterinde yer alan zararlı organizmaların teşhisi, kimyasal mücadelesinde tavsiye edilecek bitki koruma ürünü aktif maddesinin/ticari ismi, dozu, gerektiğinde uygulamaya hazırlama ve uygulama şekli gibi diğer tavsiyeleri içeren yetkili kişilerce doldurulan kısmı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

SEYRELME: Süs bitkisinin veya üretim materyalinin gelişimi, hastalık ve zararlılar ile mücadelede başarının yükseltilmesi amacıyla bitkilerin birim alanda istenilen sayıya indirilmesi için fazlalıkların sökülüp atılması işlemini,

SICAK KATLAMA: Çimlenme engellerinin giderilmesi amacıyla tür ya da çeşide özgü bekletme sürelerinde ve sıcaklıklarda tohumların nemli kum, torf ya da perlit gibi ortamlarla karıştırılarak bekletilmesini,

SINIFLANDIRMA: Çiçek sapı uzunluğu, çiçek sapı kalınlığı, dal ağırlığı, çiçek ve yaprak rengi, çiçek olgunluğu, gonca iriliği, kompaktlık, bitki boyu, kusurluluk gibi ölçütlere göre bitkilerin sınıflandırılmasını,

SOĞUK KATLAMA: Çimlenme engelinin giderilmesi amacıyla tohumun belirli bir süre düşük sıcaklıkta nemli bir katlama materyali ile karıştırılmış olarak bekletilmesini,

SU ÇEKTİRME: Kesme çiçeklerde hasat sırasında ve sonrasında kaybolan turgoriteyi yeniden kazandırmak ve taşımacılığa dayanımı artırmak amacıyla çiçeklerin ılık su içinde 6-12 saat bekletilmesini,

SULAMA: Bitkilerin normal gelişmeleri için ihtiyaç duydukları suyun kök bölgesine verilmesini,

SÜRGÜN ALMA: Süs bitkilerinin kök ve gövde kısımlarında oluşan yeni bitki kısımlarının steril bir kesici alet ile alınması işlemini,

SÜS BİTKİSİ: Doku kültürü de dâhil olmak üzere farklı üretim yöntemleri kullanılarak estetik, fonksiyonel ve ekonomik amaçlarla üretilen/çoğaltılan/büyütülen (kesme çiçek, iç mekân, dış mekân, mevsimlik ve doğal soğanlı) bitkiyi,

ŞAŞIRTMA: Fidelikte olgunlaşan fidelerin tekniğine uygun olarak sökülüp tarlaya dikilmesi işlemini,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TOHURLUK: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan ve yeni bir bitki oluşturma şansı olan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi her türlü bitki aksamalarını,

UÇ ALMA: Kuvvetli gelişen ve yan dal oluşturmeyen bitki türlerinde yan dal oluşumunu sağlamak için yapılan işlemi,

UYARTMA : Tohumdaki çimlenmeyi engelleyen/geciktiren unsurları uzaklaştırıp tohumun dinlenmesini sona erdirmek ve çimlenmelerini çabuklaştırmak için uygulanan yöntemleri,

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	7
2. MESLEK TANITIMI	8
2.1. Meslek Tanımı	8
2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	8
2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler.....	8
2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	8
3. MESLEK PROFİLİ	10
3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar	22
3.3. Tutum ve Davranışlar	22
Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar	23

1. GİRİŞ

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardının 01 no’lu revizyonu, Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış ve MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3), iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alarak çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerine uygun şekilde iş programı ve ekim/dikim hazırlığını yapan, süs bitkilerini yetiştirme süreçlerini yürüten nitelikli kişidir. Üretim sürecinde harç hazırlama, ekim/dikim, aşılama, sulama, gübreleme ve bakım işlerini planlar, uygular veya yapılmasını sağlar. Süs bitkilerinin gelişim sürecini takip eder, zararlılar ve hastalıklarla mücadele eder, sağlıklı ve kaliteli üretimi güvence altına alacak uygulamaları gerçekleştirir. Hasat ve hasat sonrası işlemleri organize eder, depolama ve sevkiyata hazırlık işlemlerini yürütür.

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3), kaynakların etkin kullanımını ve çevreye duyarlı yöntemleri gözetir. Ayrıca, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla eğitim ve gelişim faaliyetlerine katılır.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 6113 (Bahçıvanlar, bahçe bitkileri ve fidan yetiştiricileri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5488 sayılı Tarım Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

*Mesleğin icrasına yönelik İSG, çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3), çalışmalarını ağırlıklı olarak açık arazilerde, seralarda ve üretim alanlarında yürütür. Çalışma ortamı; toprak, su, gübre, zirai ilaçlar, süs bitkileri ve üretim materyalleri ile doğrudan teması gerektirir. Mevsimsel koşullara bağlı olarak sıcak, soğuk, yağışlı, nemli veya tozlu hava şartlarında çalışılması söz konusudur.

Süs Bitkileri Yetiştiricisi (Seviye 3), görevlerini bireysel olarak yerine getirebildiği gibi ekip çalışması içinde de yürütür. İş süreçlerinde ziraat mühendisleri, teknikerler, diğer çalışanlar ve işletme yöneticileri ile iletişim ve iş birliği içindedir. Meslek, sınırlı düzeyde özerklik gerektirmekte olup, üretim planları ve kalite standartlarına uyum, sorumluluk bilinci ve sürekli mesleki gelişim önem taşır.

Meslek icrasında kullanılan tarım makineleri, kesici-delici aletler, zirai ilaçlar ve gübreler nedeniyle kaza, yaralanma ve sağlık riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

Görev		A. İSG, çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerini uygulamak (devamı var)		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini uygulamak	A.1.1	Talimatlar doğrultusunda İSG ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak, kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde çalışır.	
		A.1.2	İş yerindeki araç, gereç ve ekipmanları sağlık ve güvenlik kurallarına uygun şekilde kullanarak çalışır.	
		A.1.3	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun olarak kullanarak çalışır.	
		A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşır.	
A.2	Acil durum talimatlarını uygulamak	A.2.1	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uyararak çalışır.	
		A.2.2	İş yerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumları ilgili kişilere iletir.	
A.3	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.3.1	Ortama bulaşma riski olan ve çevreye zarar verebilecek maddelere karşı talimatına uygun önlem alır.	
		A.3.2	İş süreçlerinde ortaya çıkan atıkları türüne (kâğıt, plastik, kimyasal, diğer sağlığa zararlı atıklar ve benzeri) göre tasnif eder.	
		A.3.3	Çalıştığı ortamdaki geri kazanılabilir materyallerin toplanmasına ve muhafazasına ilişkin belirlenen önlemleri uygular.	

Görev		A. İSG, çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerini uygulamak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.4	Sürdürülebilirlik stratejilerini uygulamak	A.4.1	Çalışma sürecinde kullanılan enerji, sarf malzemesi ve benzeri kaynakların etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemleri alır.	
		A.4.2	Çalışma sürecinde tüm süreçleri doğaya ve doğal kaynaklara zarar vermeden yürütür.	
		A.4.3	Çalışma sürecinde sürdürülebilirlik stratejileri kapsamında suyun etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemler alır.	
A.5	Üretimde kaliteyi sağlamak	A.5.1	Ekipman ve malzemeleri talimatında belirlenen şekilde kullanır ve muhafaza eder.	
		A.5.2	Yürüttüğü iş süreçlerindeki aksaklıkları belirleyerek düzeltilmesine ilişkin öneriler geliştirerek ilgili kişilere bildirir.	

Görev		B. İş programı yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	İş planlaması yapmak	B.1.1	Üretim faaliyetleri ile ilgili iş planı yapar.	
		B.1.2	Yapılacak işin, kullanılacak makine/ekipmanın özelliğine göre birlikte çalıştığı işçilere görev dağılımı yapar.	
		B.1.3	Kullanılacak makine/ekipman ve üretim materyallerini hazırlar.	
B.2	Yetiştirme sürecine ilişkin bilgi akışı sağlamak	B.2.1	Doğal afet, hastalık, zararlılar ve benzeri hakkında ilgili kişilere bilgi verir.	
		B.2.2	Tohum üretimi sürecinde tür ve çeşitlerin özelliklerine göre yetiştirme süreçlerini gerekli durumlarda ilgili kişilere raporlar.	
		B.2.3	Mevzuat gereği bulundurmamak zorunda olduğu belgeleri muhafaza eder.	
B.3	Kayıt tutmak	B.3.1	Yaptığı işlerle ilgili kayıtları düzenli olarak tutar.	
		B.3.2	Üretim faaliyetleri ile ilgili iş planı yapar.	

Görev		C. Ekim/dikim hazırlığı yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Toprak ve su analizi için numune almak	C.1.1	Gerektiğinde toprak ve su analizi için yetkili kişi ile birlikte mevzuata ve tekniğe uygun numunenin alınmasını sağlar.	
		C.1.2	Numuneyi analiz için ilgili birimlere gönderir.	
C.2	Üretim ortamını ekim/dikime hazırlamak	C.2.1	Süs bitkisi üretim materyalinin tür ve çeşidine uygun alet/ekipman ile araziyi/üretim alanını hazırlar.	
		C.2.2	Süs bitkisi üretim materyalinin tür ve çeşidine göre ekim dikim zamanını belirler.	
		C.2.3	Gerektiğinde arazi yapısına göre yetkili kişi ile birlikte drenaj ve sulama yöntemini belirleyerek uygular.	

Görev		D. Harç hazırlamak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Harç malzemelerini hazırlamak	D.1.1	Toprak, gübre ve diğer harç malzemelerinin temin edilmesini sağlar.	
		D.1.2	Harç malzemelerini uygun oranlarda karıştırarak hazırlar.	
D.2	Harcı dezenfekte etmek	D.2.1	Uygulanacak dezenfektanı, yetkili kişi ile birlikte belirler.	
		D.2.2	Harcın uygun zemin üzerine serdirilmesini sağlar.	
		D.2.3	Harcın üzerini hava almayacak şekilde kapatır.	
		D.2.4	Dezenfektanı uygular.	
		D.2.5	Bekleme süresi sonunda harcı havalandırır.	
D.3	Harcı paketlemek	D.3.1	Harç paketlerinin temin edilmesini sağlar.	
		D.3.2	Harcın paketlere doldurulmasını ve etiketlenmesini sağlar.	

Görev		E. Ekim/dikim yapmak (devamı var)		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Tohumlukları üretime hazırlamak	E.1.1	Gerektiğinde tohumun çimlenmesini uyartmak için katlama ile aşındırma ve benzeri ön faaliyetleri yapar.	
		E.1.2	Dikim öncesi gerektiğinde fide/fidanlara kökün sağlıklı gelişimi için kök budaması, koruyucu çözeltilere batırma gibi gerekli faaliyetlerin yapılmasını sağlar.	
		E.1.3	Dikim öncesi gerektiğinde yumru, çelik ve benzeri üretim materyalinin köklerinin sağlıklı gelişimini sağlayan ön faaliyetleri uygular.	
E.2	Tohum ekimi yapmak	E.2.1	Tohum ekim ortamı, sıcaklık, nem, ışık, havalandırma gibi iklimsel özellikleri ayarlar.	
		E.2.2	Belirlenen çeşide ve yöntemine uygun olarak zamanında tohumun ekilmesini sağlar.	
		E.2.3	Toprağın nem durumuna göre uygun sulama sistemleriyle sulama yapar.	
E.3	Fide/fidan dikimi yapmak	E.3.1	Çeşide ve türe uygun dikim zamanını ayarlar.	
		E.3.2	Belirlenen yöntemine uygun olarak fide/fidanların dikimini sağlar.	
		E.3.3	Fidanı dış etkilere korumak için herak uygulaması yapar.	
		E.3.4	Gerektiğinde dikim sonrası can suyu verir.	
E.4	Yumru, çelik ve benzeri üretim materyalinin dikimini yapmak	E.4.1	Belirlenen çeşide uygun yumru, çelik ve benzeri üretim materyalinin dikiminin yapılmasını sağlar.	
		E.4.2	Dikim sonrası can suyu verir.	

Görev		E. Ekim/dikim yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.5	Şaşırtma ve seyreltme yapmak	E.5.1	Otsu/odunsu süs bitkilerinde şaşırtma yapar.	14. Şaşırtma işleminde uygun yaş ve gelişim aşamasının belirlenmesi adımları 15. Bitki gelişimine göre saksı değişimi yapılması uygulamaları 16. Seyreltme işleminde bitkiler arasında uygun mesafe bırakılması adımları 17. Süs bitkilerinde seyreltme yapılması teknikleri
		E.5.2	Gerektiğinde bitki gelişimine uygun olarak saksı değişimi yapar.	
		E.5.3	İhtiyaca göre doğru zamanda otsu/odunsu süs bitkilerinde seyreltme yapar.	

Görev		F. Çoğaltma işlemlerini yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
F.1	Aşı malzemelerini temin etmek	F.1.1	Göz ve kalem aşıları için gerekli malzemeleri temin eder.	
		F.1.2	Göz ve kalem aşıları için tür ve çeşide uygun aşı kalemini temin eder.	
F.2	Aşılama yapmak	F.2.1	Aşılacak tür ve çeşide göre aşılama zamanını ve yöntemini belirler.	
		F.2.2	Belirlenen çeşidi tekniğine uygun olarak aşılır.	
		F.2.3	Aşıların tutup tutmadığını kontrol eder.	
		F.2.4	Aşısı tutmayanları yeniden, aşı tekniğine uygun olarak aşılır.	
		F.2.5	Gerekliyorsa aşısı tutanların aşı bağını zamanı gelince çözer.	
F.3	Köklendirme ortamını hazırlamak	F.3.1	Kullanılacak köklendirme yöntemi doğrultusunda ortam türüne karar verir.	
		F.3.2	Köklendirme ortamı için gerekli malzemeleri temin eder.	
F.4	Çelikleri almak	F.4.1	Tür ve çeşide uygun çelik alma dönemini belirler.	
		F.4.2	Çelikleri uygun uzunlukta ve biçimde keser.	
F.5	Çelikleri köklendirme ortamına dikmek	F.5.1	Tür ve çeşide uygun dozlarda hormon hazırlar.	
		F.5.2	Hormon uygulamasını teknik kurallarına uygun şekilde gerçekleştirir.	
		F.5.3	Çelikleri köklendirme ortamına uygun sıra aralığı ve derinlikte diker.	
		F.5.4	Köklenme sürecini takip ederek gelişmeyenleri ayıklar.	

Görev		G. Bakım işlemlerini yapmak (devamı var)		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
G.1	Hastalık ve zararlılara karşı mücadele yapmak	G.1.1	Gerekli kültürel önlemleri (hastalıklı dal ve yaprakların ortamdaki uzaklaştırılması ve benzeri) alır.	
		G.1.2	Bitkide ortaya çıkan hastalık ve zararlıların teşhisini yetkili kişi ile birlikte yapar.	
		G.1.3	Uygun mücadele yöntemini yetkili kişi ile birlikte belirler.	
		G.1.4	Gerektiği durumlarda hastalık ve zararlılara karşı talimatlar doğrultusunda uygun ilaçlamayı yapar.	
G.2	Sulama yapmak	G.2.1	Süs bitkisinin ihtiyacına göre (toprak ve iklim şartları, su miktarı ve aralığı ve benzeri) yetkili kişi ile birlikte sulama planını belirler.	
		G.2.2	Sulama planına göre sulama yapar.	
G.3	Yabancı ot mücadelesi yapmak	G.3.1	Yabancı otlara karşı mekanik mücadele yapar.	
		G.3.2	Gerektiğinde bitki tür ve çeşidine göre talimatlar doğrultusunda kimyasal mücadele yapar.	
G.4	Gübreleme yapmak	G.4.1	Toprak ve iklim şartlarına, bitki tür ve çeşidine, gerektiğinde toprak ve bitki analiz sonuçlarına göre yetkili kişi ile birlikte gübreleme zamanını ve yöntemini belirler.	
		G.4.2	Analiz sonuçlarına göre verilen reçeteye uygun, kullanılan sulama sistemini de dikkate alarak organik veya inorganik materyallerle gübrelemeyi yapar.	

Görev		G. Bakım işlemlerini yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
G.5	Bitkiye istenen şekli vermek	G.5.1	Bitkinin türüne göre koltuk sürgününün alınmasını sağlar.	11. Koltuk sürgünü alma uygulamaları 12. Uç alma uygulamaları 13. Budama sonrası bitki bakım adımları 14. Sürgün alımı sonrası bakım uygulamaları 15. Bitkiye şekil verme teknikleri 16. Şekil vermek için herak uygulama yöntemleri
		G.5.2	Bitkinin türüne göre uç alınmasını sağlar.	
		G.5.3	Süs bitkilerinde budama ve sürgün alımı sonrası gerekli bakımları yapar.	
		G.5.4	Yetkili kişinin görüşleri doğrultusunda, bitki gelişim düzenleyicilerini (BGD) uygular.	
		G.5.5	Bitkiye şekil verirken gerekiyorsa herak uygulaması yapar.	

Görev		H. Hasat ve hasat sonrası işlemleri gerçekleştirmek		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
H.1	Hasat/söküm yapmak	H.1.1	Bitki tür ve çeşidine uygun olarak hasat/söküm zamanını belirler.	
		H.1.2	Çeşide göre uygun yöntemle hasat/sökümün yapılmasını sağlar.	
H.2	Depolama yapmak	H.2.1	Süs bitkilerini tür ve çeşidine göre sınıflandırır.	
		H.2.2	Kesme çiçeklerde sınıflandırma, su çektirme ve demetleme faaliyetlerinin yapılmasını sağlar.	
		H.2.3	Süs bitkisi türüne uygun kontrollü (ısı, nem ve ışık) depolama şartlarını sağlar.	
H.3	Satışa hazırlamak	H.3.1	Süs bitkilerini türüne göre uygun ebatlarda plastik, kağıt ve benzeri ambalaj/tüp veya saksıya alınmasını sağlar.	
		H.3.2	Bitki tür ve çeşidine göre uygun etiketlemenin yapılmasını sağlar.	

Görev		I. Mesleki gelişim çalışmalarına katılmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
I.1	Bireysel mesleki gelişimini sağlamak	I.1.1	Eğitim ihtiyaçlarına göre ilgili birim veya kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitim programlarını takip ederek kendisi ile ilgili olanlara katılır.	
		I.1.2	Meslek ve sektördeki gelişmeleri ilgili kaynaklardan izleyerek çalışmalarına yansıtır.	
		I.1.3	Görevleriyle ilgili mevzuat ve norm değişikliklerini işletmenin ilgili birimlerinden öğrenerek yürüttüğü işlemlere yansıtır.	
I.2	Ekip arkadaşlarına işbaşı eğitim vermek	I.2.1	Çalışma ekibine yeni katılanlara yapılacak işlere ilişkin iş talimatlarını, bilgi ve deneyimlerini aktarır.	
		I.2.2	Ekip arkadaşlarına gerektiğinde işi uygulamalı olarak gösterir.	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Aşı malzemeleri
2. Bahçıvanlık alet ve makineleri
3. Ekim, dikim, gübreleme makineleri
4. El aletleri
5. Hasat harman makineleri
6. Kişisel koruyucu donanımlar
7. Söküm makineleri
8. Sulama sistemleri ve ekipmanları
9. Toprak işleme alet ve makineleri
10. Traktör, römork
11. Üretim materyalleri
12. Yangın söndürme araçları
13. Zirai mücadele alet ve makineleri

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dâhilinde karar vermek
2. Çalışma ortamında iş disiplinine sahip olmak
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı, organize ve düzenli olmak
5. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
6. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek ve uygulamak
7. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
8. Doğayı dikkatli gözlemlemek ve doğa olaylarına karşı öngörülü olmak
9. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını bilmek ve yerine getirmek
10. İş yeri çalışma prensiplerine uymak
11. İş yerinde ilgili kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
12. İş yerine ait makine ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
13. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
14. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin farkında olmak
15. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak
16. Meslek etiğine uygun hareket etmek
17. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
18. Tekniklere uygun şekilde çalışmayı prensip haline getirmek
19. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine özen göstermek

Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlama Ekibi ve Teknik Çalışma Grubu Üyeleri:

No	Adı - Soyadı	Eğitim Bilgileri* (Tarih - Eğitim Kurumu/Bölüm Adı)	Deneyim Bilgileri* (Tarih – İş Yeri – Unvan)
1.	H. Hüseyin COŞKUN	TZOB	Başkan Danışmanı
2.	Dr. M. Fethi GÜVEN	TZOB	Teknik Hizmetler Kurulu Başkan V.
3.	Bülent UYANIK	TZOB	Teknik Müşavir
4.	Fatma GÜNDÜZ	TZOB	Teknik Müşavir
5.	Sezer ATSAN	TZOB	Teknik Müşavir Yardımcısı
6.	Ali GÜL	TOB-Taşrada ve UTEM'de teknik eleman, eğitici ve idareci olarak çalıştı.	TOB-Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı Çalışma Grup Sorumlusu Ziraat Yük. Müh.

*Yalnızca meslekle ilgili olan eğitim/deneyim bilgilerine yer verilecektir.

2. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar:

Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Akdağmadeni MYO

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Aksaray TBMYO

Anamur MYO

Andırın MYO

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Ankara Valiliği Tarım İl Müdürlüğü

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Baskil MYO

Battalgazi MYO

Bayramiç MYO

Bingöl TBMYO

Bitki Islahçıları Alt Birliği (BİSAB)

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM)

Bolu MYO

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Çölemerik MYO

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Devlet Personel Başkanlığı
Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Diyarbakır TMYO
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Erciyes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Finike MYO
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Gazipaşa MYO
Gemlik AK MYO
Gevaş MYO
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (GKGM)
Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
İğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Kahta MYO
Kalecik MYO
Kilis MYO
Korkuteli MYO
Kozan MYO
Kumluca MYO
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)
MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Mut MYO
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Ortaca MYO
Ödemiş MYO
Pozantı MYO
Safiye Ç. MYO
Silifke Taşucu MYO
Silifke Taşucu MYO
Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği (SÜSBİR)

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müd. (TAGEM)
Tarım ve Orman Bakanlığı- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği (TODAB)
Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği (TYAB)
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müd. (TTSM)
Trakya Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Tüketici Hakları Derneği (THD)
Tüketici Yararına Araştırma Derneği (TÜYADER)
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB)
Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

3. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Dr. Hasan İrfan DEMİRYOL	Başkan Vekili (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Ali Burak ÖZDEMİR	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Fatih Hikmet ARGUN	Üye (Tarım ve Orman Bakanlığı)
Ali Osman KARAMERCAN	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Ali BİLGİN	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Ramazan ASAN	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Aysun ÇİLİNGİROĞLU	Üye (Türkiye Ziraat Odaları Birliği)
Dilek TORUN ALACA	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

4. MYK Yönetim Kurulu

Aşkın TÖREN	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK	Başkan Vekili (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Fethullah GÜNER	Üye (Millî Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Mehmet Ali KAYABAŞI	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Celal KOLOĞLU	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)